

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 111/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti T., s. r. o., H., H., zastúpenej advokátom JUDr. I. H., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Cob 83/2009 z 25. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti T., s. r. o., H. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. januára 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti T., s. r. o., H., H. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. I. H., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Cob 83/2009 z 25. novembra 2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je ako žalovaná účastníkom súdneho konania v právnej veci žalobcu – S. (ďalej len „žalobca“) – o zaplatenie sumy 26 111,58 € s príslušenstvom z titulu odmeny za šírenie zvukovo – obrazových záznamov audiovizuálnych diel prostredníctvom káblovej retransmisie. Okresný súd Humenné (ďalej len „okresný súd“) návrhu žalobcu vyhovel rozsudkom sp. zn. 12 Cb 6/2009 z 22. októbra 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi uplatnenú sumu s príslušenstvom a trovy konania.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom poukázala predovšetkým na tieto skutočnosti:

1. Zmluvy, ktoré predložil žalobca na preukázanie svojho oprávnenia zastupovať výrobcov zvukovo – obrazových záznamov, sa netýkajú zvukovo – obrazových záznamov, ale audiovizuálnych diel, pričom podľa sťažovateľky, ako aj právneho názoru ďalších 18 všeobecných súdov ide o dva úplne odlišné „*predmety ochrany s odlišnými právami a odlišnými nositeľmi práv*“.

2. V ôsmich skutkovo a právne identických prípadoch všeobecné sudy už právoplatne rozhodli o zamietnutí žaloby žalobcu.

3. Žalobca neuniesol v konaní dôkazné bremeno.

4. Suma odmeny uplatňovaná žalobcom je v rozpore s § 45 ods. 1 v spojení s § 71 ods. 2 zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom v znení neskorších predpisov (ďalej len „autorský zákon“).

O odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Cob 83/2009 z 25. novembra 2010 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd

dospel k záveru, že pojmy producent a výrobca zvukovo – obrazového záznamu sú identické, pričom žalobcom predložené zmluvy sa týkajú zvukovo – obrazových záznamov, a preto sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu, ako aj so sumou priznanej odmeny, ktorú odvodil od pôvodne uzavretej zmluvy medzi sťažovateľkou a žalobcom.

Sťažovateľka v súvislosti s rozdielnymi právnymi závermi 18 všeobecných súdov, ku ktorým dospeli v skutkovo a právne identických prípadoch k odlišnému rozhodnutiu, poukázala na porušovanie princípu právnej istoty v jej veci, ktorý v sebe zahŕňa aj predvídateľnosť postupu súdu a jeho rozhodnutia. Sťažovateľka tiež predložila 8 právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými *„zamietli podané žaloby z dôvodu, že žalobca nepredložil ani jedinú zmluvu, ktorou by bol v rozhodnom období poverený na kolektívnu správu práva, ktoré uplatňuje, teda práva na primeranú odmenu za káblovú retransmisiu zvukovo – obrazových záznamov. Všetky zmluvy... sa týkali diel a žiadna sa netýkala zvukovo – obrazových záznamov. Podľa názoru súdov sa žalobca snaží dodatočne meniť obsah zmlúv, ktoré uzatvoril hoci z ich znenia jednoznačne vyplýva, že sa týkajú práv k dielam a žalobca sa tento fakt snaží vyvrátiť účelovou argumentáciou.“*

Podľa názoru sťažovateľky je rozsudok krajského súdu arbitrárny, pretože *„neskúmal a nedával ústavne konformné odpovede na právne a skutkovo relevantné námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní, pričom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ani jednoznačne zrozumiteľne neuviedol, prečo tak neurobil, čo tiež znamená, že súd jasne a zrozumiteľne neodôvodnil svoje rozhodnutie.“* Sťažovateľka ďalej uviedla, že v napadnutom rozhodnutí krajský súd *„dospel iba neprijateľným extenzívnym výkladom k názoru, že zmluvy predložené žalobcom sa týkajú zvukovo – obrazových záznamov a nie audiovizuálnych diel pričom išlo o neprípustný výklad ktorý vo svojej podstate dopĺňal obsah zmlúv. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku totiž môžeme dospieť k záveru, že Krajský súd dospel k záveru, že zmluva sa týka zvukovo – obrazových záznamov preto, lebo ju uzatvorili so žalobcom producenti – teda podľa názoru odvolacieho súdu výrobcovia zvukovo – obrazových záznamov. Uvedený výklad však úplne obchádza a nereflektuje na obsah predložených zmlúv.“*

Odôvodnenie rozsudku krajského súdu považuje sťažovateľka za neúplné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné, čo vedie k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia súdu tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví:

„1. Základné právo na súdnu a spravodlivý proces sťažovateľa garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. 11. 2010, č. k. 4 Cob/83/2009-806, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. 11. 201, č. k. 4 Cob/83/2009-806, sa zrušuje a vec sa vracia Krajského súdu v Prešove na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 254,88 € do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

Ústavný súd v rámci prípravy na predbežné prerokovanie veci na okresnom súde zistil, že sťažovateľka v prebiehajúcim súdnom konaní sp. zn. 12 Cb 6/2009 podala proti namietanému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom bude rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Dovolanie bolo krajským súdom pripustené na otázku povinnosti prevádzkovateľa televíznych káblových rozvodov platiť primeranú odmenu podľa autorského zákona výrobcov zvukovo – obrazových záznamov, ak túto odmenu už platil vysielateľ. Dopytom na najvyššom súde ústavný súd zistil, že dovolacie konanie je týmto súdom vedené pod sp. zn. 1 Obdo 7/2011.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa už citovaného znenia čl. 127 ods. 1 in fine ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Podstatou námietok sťažovateľky je právne posúdenie rozsudku krajského súdu najmä z hľadiska porušovania jej práva na súdnu a inú právnu ochranu (na spravodlivé súdne konanie), v dôsledku ktorého sa domáhala nápravy ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania najvyššiemu súdu.

Ak sa za tejto situácie sťažovateľka domáhala svojho práva na ústavnom súde a zároveň bude namietané rozhodnutie krajského súdu posudzovať aj najvyšší súd ako súd dovolací, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu rozhodovať najvyšší súd.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09), že v prípade podania opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je táto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2011